

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ב' אייר תשע"ח | דף היומי בבלי: זבחים ד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף ט'.
מוסר: פרק ח' מ"ובדברינו יומתק" עד "והנה אספר".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה משנה ד עד משנה ו.

הדף היומי בהלכה

האם מותר לומר בשבת בינו לבין עצמו "מחר אעשה מלאכה"?

וכן אם מדובר בדבר שחבירו עתיד לעשותו בימות החול, אסור לו לדבר עם חבירו על אודות ענין זה, למרות שלו עצמו אין הדבר נוגע כלל. וכן אסור לחשב בפיו חשבונות כספיים בעלי משמעות מעשית, כגון לדעת מהי יתרת התשלום שאמור לשלם לבעל מלאכה. [שו"ע שז, ו רח, ומשנ"ב כה, כו ו-לו; ביאורים ומוספים דרשו, 40]

כפי שלמדנו, אסור לדבר בשבת על דברים האסורים בשבת, בין מדאורייתא ובין מדרבנן, אשר עתיד לעשותם בימי החול. ואין הבדל בין דיבור המועיל לעשיית המלאכה, כגון שמבקש מחבירו שיבוא במוצאי שבת לסייע לו בעשייתה, לבין דיבור שאינו מועיל, וכגון שאומר "מחר אתקן חפץ פלוני", ואף אם אומר זאת בינו לבין עצמו.

הדף היומי בהלכה

מותר לומר בשבת "מחר אסע למקום פלוני"?

שאסור לומר "אסע" אף ללא הזכרת הרכב, כיון שסתם נסיעה משמעותה – ברכב. ובימינו המנהג לאסור רכיבה על אופניים בשבת, ולכן יתכן שלכל הדעות אסור לומר "אסע" אף ללא הזכרת הרכב. [משנ"ב שז, ל; ביאורים ומוספים דרשו, 38]

מותר לומר בשבת "מחר אלך למקום פלוני", למרות שמתכוון לנסוע למקום זה ברכב, אך אסור לומר "אסע למקום פלוני ברכב", כיון שנסיעה זו אסורה בשבת. ואם אומר "אסע למקום פלוני", ללא הזכרת הרכב – יש שהורה שאם ניתן להגיע למקום זה ברכיבה על אופניים, אין איסור בדבר, כיון שרכיבה על אופניים אף היא נחשבת כנסיעה, והיא אינה אסורה בשבת מעיקר הדין; ויש שהורה

הדף היומי בהלכה

באיזה אופן מותר לדבר בשבת על מחירי מוצרים?

משמעותו העתידית נוגעת רק לשומע ולא למדבר. ברם, גם דברים שאין בהם על משמעות עתידית, הרי הם ככל שיחה בטלה, שאסור להרבות בה בשבת, ואינה ראויה ליראי חטא – וקל וחומר לתלמידי חכמים – אף בימות החול. [משנ"ב שז, כז; ביאורים ומוספים דרשו, 33]

דברים שאסור לעשותם בשבת, אשר אין בהם כל משמעות עתידית לימות החול, מותר לדבר עליהם בשבת. ולכן, מותר לספר על קניות שערך ועל מלאכות שעשה בימות החול; וכן מותר לספר על מחירי המוצרים שקנה, וכדומה. אולם, אם יודע שאחד השומעים מתכוון אף הוא לקנות אחד ממוצרים אלו, אסור לדבר עמו על מחירו; וכפי האמור לעיל, שדיבור של חול אסור אף כאשר

להפתעתו השיב הגרמ"י ליפקוביץ לברכת השלום הסתמית שלו בחמימות מיוחדת, והחל להתעניין בשלומו בלבביות. האיש היה בטוח שרבנו מחליף בינו לבין אחיו, אך התבייש להעמידו על טעות

מעשה מאלף על זהירות בכבוד הבריות

שקיבל היום, לא זכה מעודו. הלכו השנים לצידו של רבנו והבחינו כי גם אחרים שניגשו אליו זכו ליחס חריג יוצא מן הכלל, גם במימדים של חמימות לבו הטהור של רבנו. לא יכלו לעצור את תמיחתם, ושאלו את מלווהו לפשר הענין. תשובתו היתה חדה ופשוטה: "לפני יומיים עבר הרב ניתוח קל בעיניו, כתוצאה מכך ראייתו בימים אלו מטושטשת קמעה. כשחפצנו לצאת אל הרחוב הביע את חששו שמא לא יזהה את האנשים הקרובים אליו, ומתוך שלא יתייחס אליהם כראוי עלולים הם להיפגע. על כן מצא עצה, ובפתח היציאה מהבית החליט לקבל כל אדם שיפנה אליו, באותה חמימות ובסבר פנים כאילו הוא מהקרובים אליו ביותר וממכריו משכבר הימים. כך, אין חשש שאי מי ממקורביו ומיודעיו יפגע. וזו הסיבה שקיבל את פניכם באופן כה מיוחד". (להתעדן באהבתך)

יהודי מחו"ל, שאחיו היה מתלמידי מרן הגרמ"י לפקוביץ זצ"ל, ביקר בארץ הקודש והגיע במיוחד לבני ברק לראות את פני רבנו ולהתברך מפיו. הוא פגש את רבנו ברחוב בדרכו לביתו כשהוא נסמך על מלווה. הוא התקרב ואמר 'שלום'. כמענה לברכת השלום הסטנדרטית, קיבל ברכה חמה של שלום, ומיד החל רבנו להתעניין בשלומו בחמימות יתירה, הכביר בשאלות של התענינות היכן הוא לומד וכו', והרעיף עליו ברכות עד בלי די. האיש היה בטוח כי רבנו החליף בינו לבין אחיו (תלמידו), אלא שחש חוסר נעימות להעמיד אותו על טעותו. עודו עומד במקום, ואדם נוסף ניגש לרבנו, ואף הוא זכה להתענינות חמה, קרובה ומלבבת. בטוח היה כי הלה הוא קרובו של רבנו, וניגש לשואלו מהי קירבתו המשפחתית אליו, אך הלה אמר כי אין לו קשר מיוחד, וכי הוא מסופק בכלל אם רבנו מכירו, וגם הוא תמה לפשר היחס המיוחד שזכה לו. כי אמנם תמיד מתייחס הרב לכולם בחמימות מלבבת, אך לקבלת פנים חמה כמו

פניני הפרשה

הבחורים עקב אחר הגר"א פאם זצ"ל וראה אותו נכנס לחנות כלים סמוכה. הוא קנה שם ספל חדש, הניח אותו במדף בו היה מונח הספל הקודם, והשאיר בתוכו פתק בעברית...

כשראש הישיבה כתב "פשעתי"

הוא עסוק עתה בענין דחוף ויתפנה אליהם מאוחר יותר. אחד הבחורים עקב אחריו וראה אותו נכנס לחנות כלים סמוכה [ובה מקוה לכלים], קונה ספל חדש ומניח אותו במדף בו היה מונח הספל הקודם. הוא השאיר בתוך הספל מכתב כתוב בעברית: "לכבוד בעל הספל: פשעתי - שברתי את הספל שלך מתוך רשלנות. קניתי לך ספל אחר תחתיו. אם אינך מרוצה מהספל החדש, או אם רצונך בכסף במקומו, אנא הודיעני. א. פאם". (איש לרעהו מתוך 'אהוב על כולם')

לא תגנובו (ויקרא יט א) בפרוודור המוביל למשרדי הנהלת ישיבת 'תורה ודעת' ניצב ארון שהיה מיועד לשימוש חברי הנהלה. אחד הבחורים שמר ספל חרסיןה לשתית קפה על אחד המדפים בארון. והנה ביום מן הימים הניח הבחור את הספל בצורה רשלנית בקצה המדף, כך שכאשר פתח ראש הישיבה הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל את הארון על מנת לתלות בו את מעילו לפני תפילת שחרית, נפל הספל ונשבר. הרב פאם התעקש לטאטא בעצמו את שברי הכוס. לאחר תפילת שחרית אמר לתלמידיו שהמתינו בתור כדי לשוחח עמו, כי

קנין חכמה פרקי אבות

"מה פתאום?" - נזעק מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. "בגלל הגמ"ח היו להם הפסדים?! ראת פעם מישהו שהפסיד בנדל"ן או בביזנעס ומאשים אותם בהפסד?! רק במצוות, תמיד המצוות אשמות..."

"לא יורו, לא בנקים ולא כספת" - ההוראה שקיבלו מנהלי הגמ"ח

עוד שאלוהו: "עקב המצב הלא יציב בעולם, פנו אלינו כמה אברכים, וביניהם ידידים טובים שלנו, וטענו שלכאורה מדת האחריות מחייבת את הנהלת הגמ"ח להניח סכום כסף לא קטן בבנק, על כל צרה שלא תבוא, להבטיח שנוכל להשיב את הפקדונות. אך אנו סברנו שההיפך הוא הנכון, ועלינו להלוות את כל הכסף, וזכויות אלו הם שישמרו עלינו מכל פגע. סוכם בינינו שמרן הגראי"ל יכריע בשאלה. מה דעת מרן הרב על כך?" מרן השיב: "לא! ומה זה יעזור? וכי הבנקים בטוחים היום? גם עליהם צריך תפילה שלא יפלו, אני שומע כל הזמן שבנקים נופלים, ומתי שמעתם על גמ"חים שנופלים? וכי זה נקרא ידיד טוב? האם לתת כזו עצה, זה נקרא עצה הוגנת?! ומה תאמר, לשים בכספת?! יגנבו את הכספת! הכי טוב להלוות הכל ולזכות בעוד ועוד מצוות, וה' ישמור על הכסף!" (כאיל תערוג)

עשר נסיונות נסו אבותינו את המקום ברוך הוא במדבר (אבות ה ה) מנהלי גמ"ח כספים פנו פעם אל מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל בשאלה: איך מפייעים דעתם של אנשים שמתרעמים עלינו שהפסידו כסף בגמ"ח כתוצאה מערך ירידת הדולר? ובענין זה שאלו עוד: האם נכון לעשות מה שקצת אנשים אמרו, להעביר את הגמ"ח למטבע יורו? מרן השיב: "מה פתאום? בגלל הגמ"ח היה להם הפסדים?! תמיד המצוות אשמות! וכי ראת פעם מישהו שהפסיד בנדל"ן או בביזנעס ומאשים אותם בהפסדיו? רק במצוות, תמיד המצוות אשמות". ונתן דפיקה על השולחן ואמר - "זה ממש שקר!! דולר עולה דולר יורד, ה' יעזור, ואין שום צורך לעבור למטבע אחר. ועוד צריך האדם לדעת, שפרנסה היא משמים, וה' מוריד כאן, ולפעמים מעלה ממקום אחר, והכל בגזירת עליון ואין צורך לעשות שום שינוי ואין צורך להצטער כלל".

"אני בעל הרכב שפגעת בו", אמר האיש הנרגש שמעבר לקו. "בדורנו, שאדם יכתוב פתק לאחר שפגע ברכוש של השני, זה לא בנמצא. אני מוחל לך מכל הלב..."

לא תגנבו (ויקרא י"א)

הנהג הפוגע אברך ירא שמים היה, המתין יום עד שסערת הרגשות של אותו יהודי תצטנן, והתקשר אליו שוב: "אולי בכל זאת אשלם את הפגיעה?" אך היהודי התעקש: "לא ולא, מחלתי לך בלב שלם!"

(נר לשולחן שבת)

אב תשס"ט, משפחה נופשת בצפת. תוך כדי נסיון חניה האב שורט קלות רכב אחר. הניחו פתק עם שם וטלפון על הרכב הנפגע; ליתר בטחון שני פתקים, מאחורה ומקדימה.

למחרת התקשר יהודי לא דתי - "אני בעל הרכב שפגעת בו. בדורנו, שאדם יכתוב פתק לאחר שפגע ברכוש של השני, זה לא בנמצא. אני מוחל לך מכל הלב".

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

לא תמיד מותר לשאול "מה נשמע?"

צירי: יואל קסטנר

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

גוונא], אפיל הכי רכילות מקרי, כיון שעל ידי דיבורו נולד ענין חדש שגורם בזה להכניס שנהא בלבו על אותו פלוני".

יתירה מכך: במקרה שהיה ידוע לראובן קודם לכן כי היתה בעיה כלשהי בקבלת בנו של שמעון לשיבה, עליו להימנע מלכתחילה מלשאל אותו מה נעשה בסופו של דבר בענין זה, וכפי שמציינים בביאורים ומוספים:

"ואם שמעון יודע שיש לראובן זה מכבר סכסוך עם בית הדין, ורוצה לשואלו 'מה נעשה בדין?' כתב החפץ חיים לעיל (ח"א כלל ט באמ"ח ס"ק ד) שאסור לו לשאול אותו כן, כי שמא יצא חייב מבית הדין, ואז מסתבר מאד שיצאו מפיו דברי גידופים על בית הדין, והרי זה בכלל אבק לשון הרע, שגורם לו לספר בגנות בית הדין, ומלבד זאת עובר גם על 'לפני עור' בכך שהכשיל את חברו לדבר לשון הרע בגנות בית הדין, שהרי אילולא היה שואל אותו, לא היה חברו מדבר בגנותם אל הקיר.

"והוסיף, שאף אם אינו יודע על סכסוך שקיים כבר בין ראובן לבית הדין, אם רוצה לצאת ידי שמים לא ישאל אותו כשיוצא 'מה נעשה בדין?', כי בעוונותינו הרבים, פעמים רבות כשיוצא חייב, יש לו שנהא על בית הדין, וממילא עלול מאד על ידי שאלה זו לגרום לו לדבר בגנותם, ואין להתיר באופן זה אלא אם הוא מוכרח לדעת מה פסקו לו, כי נוגע לו הדבר מאיזו סיבה שהיא".

"נו, מה קורה?", שואל ראובן את שמעון ידידו הטוב בפגישה אקראית בין מנחה למעריב בבית הכנסת השכונתי, "קיבלו לבסוף את הבן שלך לשיבה ההיא שרצייתם?"

"לצערנו התברר לנו שנזכרנו מאוחר מדי", משיב שמעון. "כאשר פנינו אליהם, ההרשמה כבר נסגרה. נרשמנו לשם המון בחורים השנה, ולא היה שייך לדחוף לשם אפילו סיכה".

"נו, נו", משיב ראובן. "תאמין לי, אם היו רוצים, היו מוצאים מקום גם בשביל הבן שלך. לדעתי זה ממש לא בסדר מצידם לדחות בחור ששלושת האחים הגדולים שלו למדו בישיבה, ושהסבא שלו עזר בשעתו לפני 40 שנה להשיג את המגרש בשביל הבנין של הישיבה..."

לו היה ראובן לומד באותו יום את החפץ חיים היומי (כלל ד' מהלכות רכילות סעיפים א-ב-ג), היה נמנע מדיבורים אלו. וזו לשונו של החפץ חיים בסעיף א':

"איסור הרכילות הוא אפילו אם אין מגלה לו דבר חדש, שגם הוא ידע כי כן וכן דיבר פלוני אודותיו, או עשה ענין פלוני שהוא נוגע לו, רק שהוא בעצמו לא התבונן עדיין בזה על פלוני שעשה עוולה בזה, והרוכל הזה מעורר לו על זה [כגון, שיצא ראובן חייב בדין, ופגע בו שמעון ושאל מאתו: מה נעשה בדין?] והשיב ראובן: נתחייבתי כך וכך, ואמר לו שמעון: לא יפה דנו אותך, וכהאי

המוסר היומי

אדם עובר עבירה - הקב"ה רואה אותו נופל לאש...

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

גודל התענוג שיהיה לו לעתיד, והוא שמח בזה כאב שרואה שעלה בנו לגדולה. וכן להיפך, כשאדם עושה עוון, הקב"ה רואה את גודל העונש שיהיה לו בגיהנום ומצטער מאוד מזה, כאב שרואה שבנו נופל לתוך כבשן האש, היש לך צער גדול מזה?! ועל כן יש לו לאדם להזהר מאוד בעוונות, כדי שלא יגרום הצער להקב"ה, מלבד עונשו העתידי".

[תורת הבית פרק ח]

"נמצא בכמה מקומות בדברי חכמינו ז"ל שכשהאדם עושה מצוות מקבל הש"ת נחת ושמחה מזה, וכן להיפך חס ושלום, בעוונות, הקב"ה מצטער מזה. ואמרתי טעם לזה - שידוע שישראל הם לה' בבחינת בנים, ככתוב: בָּנִים אֲנִי וְאֵלֹהִים; והנה, האדם בעצמו כשעושה איזו מצוה, קשה לו להשיג שמחה גדולה על ידי מה שעתידי להיות כאילו הוא עכשיו ממש, אבל לא כן הקב"ה, שהוא למעלה מגדר הזמן, והוא רואה דבר העתיד כאילו הוא עכשיו, ורואה

במקום נכח זקן רוסי כבן 70, ששכב חולה, מסכן ותשוש. התחננתי אליו: "אנא, הצל אותי. הרי אתה יודע כי אני עובד בשבת, ומנהל העבודה מכריח אותי לעשות כן. אם תשטוף במקומי את הרצפות אתן לך כל מה שתבקש..."

הגה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל, על מסירות נפש לשמירת השבת בכלא הרוסי ועל לימוד תורה בתנאים קשים

זאת שפתתי תשמרו (ויקרא יט, ג)

על כך מראש, והוא עשה זאת באופן יסודי ביותר. באחת השבתות הגיע גיינולין. היה זה בשעה תשע בבוקר. הוא הצביע ברגליו על הרצפה באומר: "לכלכו כאן!" וחתר לכך שאשטוף את הרצפה בעצמי. אך אני הצלחתי למצוא משהו שישטוף במקומי.

כעבור שלוש שעות, בשתיים עשרה, הגיע בשנית, ושוב חזר על התרגיל: "הרצפה מלוכלכת יש לשטוף אותה שוב". ושוב מצאתי עוזר שביצע זאת במקומי. הדבר חזר על עצמו כעבור שלוש שעות: שוב רקע גיינולין ברגליו על הרצפה ושוב מצאתי מחליף.

בשעה חמש כאשר הגיע פעם נוספת, והסיפור חזר על עצמו, לא הצלחתי למצוא מחליף. מה אעשה?

במקום נכח זקן רוסי כבן שבעים שנה, שבאופן יחסי לשאר האסירים היה הגון למדי וגם אדם מאמין. הוא שכב חולה, מסכן ותשוש. התחננתי אליו: "אנא, הצל אותי. הרי אתה יודע כי אני עובד בשבת, ומנהל העבודה מכריח אותי לעשות כן. אם תשטוף במקומי את הרצפות אתן לך כל מה שתבקש". על אף היותו חולה, קם האיש מהמיטה ושטף את הרצפה.

המקרה השני אירע בליל שבת בשעת חצות. לפתע פתאום העירו אותי משנתי. גיינולין עמד לידי עם אסיר נוסף, שאחז בידיו שני איתים.

"זילבר ישן? ומחר בבוקר מגיעה ועדת ביקורת! שר הפנים מגיע ממוסקבה בכבודו ובעצמו! אך השטח כאן מלא בגרוטאות, יש לנקותו ומיד. לכו שניכם, ואם כי השטח גדול הוא, לילה שלם לא יספיק לכם. עד שש בבוקר חייב הכל להיות נקי ומסודר".

מה יכולתי לומר לו? ובכלל, לא נהגתי להתווכח. התלבשתי והלכתי. בחוץ שרר באותה שעה קור עז ביותר – למעלה משלושים מעלות מתחת לאפס, סופת שלגים השתוללה וסיכות השלג דקרו את הפנים. האסיר השני נשא את האתים בידו, ואני דאגתי למשוך את הזמן. בניגוד לטבעי – תמיד ממחר ונוהג בזריזות – כאן השקטתי את היצר הרע שלי, ופשוט המתנתי לכך שלגיינולין ימאס לעמוד בקור, וילך לו. הגענו לאתר שאותו נצטוונו לנקות, גיינולין הצביע בידו והסביר מה לעשות ואיך.

"בסדר", אמרתי, וללא חיפזון היטבתי את כובעי על ראשי. לאחר מכן התחלתי לרכוס את כפתורי המעיל, גם זה ביסודיות יתרה, שהרי קר מאד היה! עכשיו נזכרתי כי הכפפות חסרות. התרוצצתי לחפשי. מצאתי אחת, אך השנייה עדיין חסרה...

בקיצור, עשרים דקות "הספיקו" לו, שכן הסופה היתה רצינית ביותר. ובינתיים הסתובב גיינולין ומלמל: "שהעבודה תסתיים עד לשעה שש..." ועזב את השטח. כעת פניתי אל השותף וביקשתי: "אשלם לך כמה שתמצא, רק עשה לבד את העבודה".

הוא הסכים ואני חזרתי לחדר.

וכמובן, למחרת התברר כי כל העניין היה שקר גס וכל שר לא הגיע. גיינולין המציא את המעשה במיוחד "לכבוד"...

(מתוך "להישאר יהודי")

"...לקחתי על עצמי לדאוג לאספקת המים בדליים, ממבקע-הקרח שעל נהר קאזאנקה", מספר הגה"צ רבי יצחק זילבר זצ"ל על תקופת מאסרו במחנה הכפיה הרוסי. "היתה זו עבודה המיועדת לפחות לחמישה בני אדם. אבל השתדלתי להצליח לעשותה לבדי, שכן, הדבר היה כדאי לי. בעבודה זו לא הייתי תלוי באיש, והייתי מרוצה מהענין. אם הספקתי ביום שישי לפני שקיעת החמה להביא כמות מים עד לחצות יום השבת, הרי שנותר לי לדאוג למים רק לזמן שמחצות היום ועד למוצאי שבת. האסירים היו עוזרים לי בכך בעבור שלושה – חמישה רובלים ממעט הכספים שאשתי הצדקת היתה מביאה לי, או בעבור מנת לחם.

חיפשתי זמן ללימוד תורה, אך – איה אמצאהו? מחמש וחצי בבוקר ועד שבע וחצי בערב הייתי נושא ללא הרף דליי מים מהנהר למחנה. לצריף הייתי מגיע תשוש לגמרי, ומתי אלמד?

בצעידה רגילה ארך לי ה"מסלול", כשאני נושא את הדליים, שעה אחת. ניסיתי לנוע בריצה – במקום שעה התקצר הזמן לארבעים וחמש דקות. כך התחלתי לעבוד בריצה. במשך ארבעים וחמש דקות נשאתי דליי מים מהנהר למחנה, ואז, למשך רבע שעה, הייתי סר לצריף, אל מאחורי הוילון, שם החבאתי ספרי תנ"ך ומשניות. באותן חמש עשרה דקות הגיתי בתורה, ושוב הייתי רץ לכיוון הנהר... אומרים שעשיית עבודה פיזית ולחילופין עבודה עם חשיבה היא דבר מועיל ביותר. ואכן, זה מה שעשיתי.

עבדתי בכל יום כארבע עשרה שעות, ומתוכן התאפשר לי ללמוד כשלוש עד שלוש שעות וחצי. אפילו כיום, קשה לי למצוא זמן רב כל כך ללימוד! כך למדתי על פה משניות "ראש השנה", "יומא" וגם אחרות. אפשר לבחון אותי – לפתוח בכל מקום בספר, ואוכל לצטט... זה נשאר לי כנכס מהכלא.

עוד למדתי שם את מסכת "קנינים" (גם אותה הביא לי וישנב). מחוץ לכלא למדתי מסכת זו – אך לא הצלחתי לרדת לעומקה, ואילו בכלא – הצלחתי. הצריף היה מואר בנורה בת ארבעים וואט בלבד. אומנם היה חלון, אך הוא היה מכוסה בשכבה כה עבה של קרח, עד כי כמעט לא חדרו קרני האור בעדו. גם מבעד לוילון, שמאחוריו הסתרתתי, חדר בקושי האור. זמן מה סבלתי עקב הקריאה באפלולית, אך לאחר מכן הסכנתי לקרוא בחושך. עד היום נשמרה עימי מיומנות זו – לפעמים אני מדגים אותה לשומעי שיעורי: אני מכבה את האור, מכסה את הראש בטלית – וקורא... גיינולין – מנהל עבודה חדש

כך הצלחתי להסתדר, עד ליום בו יצא לחופשי מנהל העבודה שלי, שהיה אף הוא אסיר. במקומו התמנה אדם בשם גיינולין שהתגלה עד מהרה כטיפוס מזיק. תמיד דאגתי למלאי של מים, ומעולם לא היה מחסור בהם, אך האיש שם לב לכך, שבשבת איני מביא מים, והחליט להכריחני לחלל שבת. רבים היו המקרים שהתנכל לי ורצה לגרום לי לחלל שבת, אך אספר רק על שניים מהם.

חלק מתפקידיי היה לשטוף את הרצפה של חדר הרצפה. ביום שישי הייתי שוטף בעצמי, ובשבת בבוקר עשה זאת אחד האסירים האחרים, איתו סיכמתי